

POLITIEKE WOENSDAG VAN WOENSDAG 17 NOVEMBER 2021 21.10 UUR

Voorzitter: J. Sietsma (GroenLinks)

Namens de raad: C. Nieuwenhout (GroenLinks), K. Boogaard (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), D. Brandenburg (SP), J. Boter (SP), P. Rebergen (ChristenUnie), K. de Wrede (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), R. Staijen (Stadspartij), S. Bosch (Student&Stad), T. van Kesteren (PVV)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Zon op daken + zonneparken

00:05:49

Voorzitter: Ik stel voor dat we gaan beginnen. Terwijl de heer Bosch zijn laptop weer loskoppelt, heet ik u welkom bij deze meningsvormende sessie over twee raadsvoorstellen die allebei van doen hebben met zonne-energie. Het beleidskader Zon op daken, geldig tot 2025 en beleidskader Zonneparken, geldig tot datzelfde jaar. Daarover is ruimschoots inspraak geweest. Er is een inspraaksessie geweest, dus we hebben het vandaag over een meningsvormende sessie. U kunt uw politieke vragen nog afvoeren op elkaar en het college zou hier nog zijn. We hebben een uur en ongeveer tien minuten, dus ik ga u iets strakker aan de tijd houden dan bij de vorige sessie. En wat minder herhaling van discussies, hoop ik. Maar we zijn er goed uit gekomen de vorige sessie, dat gaat hier vast ook weer lukken. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Nieuwenhout?

00:06:58

Mevrouw Nieuwenhout: Yes. De ambities van dit college en van de raad als geheel op het gebied van hernieuwbare energie, staan als een paal boven water. We zijn erg blij dat er nu ook beleidsplannen worden toegevoegd zodat er een duidelijk plan komt van hoe we daar precies gaan komen. Zowel de weg naar dit voorstel lang was, zijn we erg blij met het resultaat. We zijn ook blij dat er duidelijke randvoorwaarden zijn gesteld voor: hoe zonneparken ontwikkeld mogen worden. Die randvoorwaarden, vooral op het gebied van lokaal draagvlak en participatie van minimaal 51 procent, en van landschappelijke en ecologische inpassing, zijn wat ons betreft erg belangrijk. We wilden nog wel aan de wethouder meegeven dat wat in het stuk pauzelandschappen, of de moeilijke stukjes van de lussen van een oprit, dat soort plekken, dat die het eerst worden volgebouwd. En dat die misschien het minste waarde hebben voor de publieke ruimte, maar dat we wel even goed moeten kijken of daar dan niet toevallig net de ecologische waarden zitten. En dat we niet zonder meer aannemen dat wat geen publieke waarde heeft, dat helemaal geen waarde heeft. Alles van waarde is weerloos tenslotte. Verder hebben wij nog twee specifieke punten, een beetje technisch. Maar ten eerste, we zijn erg blij met de eis van 51 procent lokaal eigendom, maar wij vragen ons net als de inspreker de heer Lanting vorige week af, of op dit moment ook genoeg juridisch geborgd is, dat dit gedurende de hele looptijd van het project zo blijft. Dus bijvoorbeeld, dat niet een lokale partij het ontwikkelt en dat zodra de zonnepanelen er liggen, het wordt verkocht aan de Chinezen, want dat zouden wij niet willen en volgens mij niemand in de raad. Dus wat wij ons afvragen is: "Zou het college

transcript

kunnen toezeggen dat of er een eerste kooprecht voor de gemeenten ingevoerd wordt in de anterieure overeenkomst met de zonneparken ontwikkelaars? Of op een andere manier juridisch geborgd kan worden, dat minimaal 51 procent in lokale eigendom blijft?"

00:09:15

Voorzitter: De heer Brandenburg.

00:09:17

De heer Brandenburg: Dank, voorzitter. Een beetje vreemd om die angst voor de Chinezen op te weken vanuit de mond van GroenLinks, maar goed. Over dat lokaal eigendom. Dat moet 51 procent zijn. Maar ik lees ook in de stukken dat lokaal eigendom ook kan betekenen: "Een lokaal bedrijf wat in zijn energievraag voorziet." Dus technisch gezien, zou een Gronings datacenter lokaal eigendom zijn. Hoe ziet GroenLinks dat? Vindt u dat dat voldoende geborgd is in de stukken?

00:09:51

Mevrouw Nieuwenhout: Zoals wij het zien, is het belangrijk dat lokaal eigendom dus niet betekent dat één bedrijf in alles kan voorzien, maar dat er juist wordt gekeken naar lokaal draagvlak over een bredere proportie van de samenleving. Volgens mij, is daar een genoeg waarborg in het stuk zoals dat nu staat, om te zorgen dat er niet één datacenter dan als lokaal eigendom een zonnepark ontwikkeld. Mocht iemand dat wel van plan zijn met zijn bedrijf, dan ben ik blij dat er ook nog een draagvlaktoets is onder de lokale omgeving, en zou het zomaar eens kunnen zijn dat de lokale omgeving zegt: "Nou, op deze manier hebben wij er geen draagvlak voor, dus op die manier zijn er eigenlijk meerdere waarborgen." Dan wil ik verder nog een ander punt maken, wederom een beetje een technisch puntje. Wij vinden de fasering tussen de verschillende gebieden en soorten gebieden, een goede manier om prioriteiten te stellen tussen de verschillende locaties voor zonneparken, maar op pagina negen van het voorstel staat dat nu wel heel kortaf. Dus hoe moet worden beoordeeld? En wanneer wordt overgegaan van de ene fase naar de volgende, en dan vooral van fase één naar fase twee? Wie beoordeelt dat? En is dat dan voor het hele grondgebied van de gemeente Groningen, of ook voor een kleiner gedeelte van dat gebied? Ik heb het even overlegd met de griffie. We stellen voor, dat de wethouder dit verder verduidelijkt in de vorm van een klein raadsum bij het raadsvoorstel. Dus dan wordt het uiteindelijk wel opgenomen in het raadsvoorstel, en zijn er uiteindelijk duidelijke regels voor iedereen over hoe je dit moet interpreteren.

00:11:34

Voorzitter: We wachten even af of de wethouder er iets over kan toezeggen, dat lijkt mij. De heer Rebergen, woordvoering? Ja, gaat uw gang.

00:11:45

De heer Rebergen: [onhoorbaar]

00:11:46

Voorzitter: Ja, dat was het blijkbaar. Mevrouw Nieuwenhout, was klaar. De heer Brandenburg, je had nog een vraag?

00:11:50

De heer Rebergen: Ja, want er zit nog een stuk bij de stukken. Dat gaat over Zon op daken,

transcript

en ik ben eigenlijk wel benieuwd naar: "Wat GroenLinks daarvan vindt, en of ze vindt dat bijvoorbeeld het overgrote deel van die Zon op daken moeten particulieren daken komen, of daar voldoende waarborgen zijn om dat bij mensen die dat misschien niet zomaar kunnen betalen, mogelijk te maken?"

00:12:12

Mevrouw Nieuwenhout: Dat is een hele goede vraag, en daar praat ik ook graag over door. Ik denk dat er in het stuk op zich voldoende aanleiding is voor om dit op lokaal niveau te regelen. Wel merk ik dat we er gewoon tegen aanlopen dat wij lokaal gewoon niet alles kunnen doen wat we willen, omdat we ook te maken hebben met landelijke regels. Dus wij zouden heel graag bijvoorbeeld, strengere eisen stellen aan nieuwbouw. Dus bijvoorbeeld niet zes panelen, maar 24 panelen als daar ruimte voor is, en sowieso op elk bedrijfstak. En hetzelfde geldt dus ook voor zonnepanelen op daken van mensen die dat niet zelf kunnen financieren maar er wel interesse in hebben, want op dit moment zijn die juridische instrumenten daarvoor nog niet helemaal toereikend. Wel ben ik blij dat de gemeente in zee gaat met partijen die ervoor zorgen dat er wel voor zoveel mogelijk mensen zonnepanelen op hun dak beschikbaar komt, dus ook voor mensen in corporatiewoningen, bijvoorbeeld. En als u daar verder ideeën over heeft over hoe dat verder gestimuleerd kan worden, dan denk ik dat de wethouder daar zeker ook voor open staat.

00:13:19

Voorzitter: Dan is het woord aan de heer Rebergen, voor de woordvoering.

00:13:22

De heer Rebergen: Ja, dank u wel, voorzitter. Net in de vorige sessie heb ik verhaal gehouden over het belang van isolatie, dus dat zal ik niet gaan herhalen. Ja, als we kijken naar zon, hebben we natuurlijk een voorkeur voor zon op dak. Het is denk ik bij iedereen zo, dus dat is ook geen verrassing. Maar we zijn daarom wel blij met het beleidskader en de uitbreiding van de ambitie om meer Zon op dak te realiseren. Over het beleidskader Zonneparken, hebben eigenlijk drie punten die we willen aangeven. Het eerste punt is het gebied Haren. Ik denk dat het goed is dat er nu pas plaatsgemaakt wordt voor het ontwikkelen van een klein zonnepark in dat gebied. Maar we denken wel dat het goed is om in gesprek te blijven met de bewoners, ook van het oude gebied van Haren om toch te bespreken van: welke mogelijkheden zijn misschien wel slim voor hun gebied? En we vragen ons dus ook af of dit gesprek gevoerd blijft worden?

00:14:16

Voorzitter: Mevrouw De Wrede, heeft een vraag voor u.

00:14:20

Mevrouw de Wrede: Ja dank u wel, voorzitter. Ik heb het ook in mijn woordvoering maar dat komt nu toch ter sprake, en dan gaat het niet van mijn eigen spreektijd af, nietwaar? Maar u vindt het dus een goede zaak dat er geen kleine zonneparken komen in Haren, maar vindt u het dan terecht dat die zonneparken met name in gebieden als waarschijnlijk Ten Boer, en Ten Post komen, en niet in Haren? En zo niet, waarom daar niet dan?

00:14:54

De heer Rebergen: Wat ik zei is, dat ik het goed vind dat er een passende plaats wordt gemaakt, maar dat het gesprek wel gevoerd moet blijven worden voor het gebied van

transcript

Haren. Dus ik vind niet dat daar per se niks meer moet komen, maar ik denk wel dat het goed is om dat proces nog even goed neer te zetten. En mijn volgende zin was: "Dit betekent dat er nu voor kleinere zonneparken parken vooral gekeken wordt naar het gebied van Ten Boer. En met de werkgroep uit Thesinge, samen heb ik wel wat zorgen over de spreiding van die parken." Er waren een paar waarborgen ingebouwd, 51 procent lokaal eigendom. Ja, dat is eigenlijk geen waarborg om te voorkomen dat het allemaal in dat gebied plaatsvindt, want lokaal eigendom, dat is de hele gemeente Groningen, dus daar is eigenlijk geen waarborg daarvoor. Ook de afstand van 500 meter van het ene zonnepark tot het andere zonnepark is geen waarborg, dat niet rondom Thesinge of in ieder geval één gebied meerdere zonneparken van tien hectare worden aangelegd. Dus welke waarborgen zouden we toch kunnen inbouwen om dat te voorkomen? Dat is de vraag aan het college.

00:16:02

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

00:16:05

Mevrouw de Wrede: Dank u, voorzitter. De heer Rebergen schetst nu dat er misschien toch wel heel veel van die kleine zonneparken komen in Ten Boer en Ten Post, vermoedelijk. Is het dan niet beter om er toch ook eentje of twee kleintjes in Haren en Glimmen te plaatsen, mocht dat lukken qua lokaal draagvlak, wat niet zo lijkt te zijn, maar stel je voor van wel?

00:16:32

De heer Rebergen: Ja, dat zou heel mooi zijn, want daarom is het ook mooi dat die 50 hectare in eerste instantie ook los is gelaten voor die kleine zonneparken, dus dat niet per se die 50 hectare in algemeen Ten Boer moet komen. Dus dat over de eventuele waarborgen om te voorkomen-

00:16:50

Voorzitter: Mevrouw Nieuwenhout, had ook nog een vraag.

00:16:53

Mevrouw Nieuwenhout: Ja, die gaat specifiek over de situatie in Thesinge die u ook benoemt, en waar we als raad met zijn allen kennis van hebben genomen. Is de heer Rebergen, niet met mijn fractie eens, dat de draagvlaktoets hier eigenlijk ook een hele belangrijke waarborg is, om te zorgen dat één klein dorp niet op deze manier overspoeld wordt?

00:17:16

De heer Rebergen: Dat was mijn volgende punt: het draagvlaktoets. Wat ons betreft is het draagvlaktoets nu te beperkt ingevuld, en wat ons betreft vindt die toets altijd plaats. En dan niet alleen onder de eerste ring van direct belanghebbenden, 700 meter maximaal en zicht op het park, maar ook in het tweede cirkel van 1500 meter. En we horen graag hoe andere partijen in het college hier tegenaan kijkt?

00:17:42

Voorzitter: Dank u wel, de heer Bosch.

00:17:45

De heer Bosch: Ja dank u wel, voorzitter. Wij willen in 2035, klimaatneutraal zijn als gemeente en terecht. Tenminste het is zo dat we dan de helft van onze energie nog steeds

transcript

inkopen, en hopelijk is dat dan mogelijk om dat volledig groen te doen. En een groot aandeel van onze energievoorziening wordt zon, en dat zien we heel duidelijk in deze plannen. Het beleid stuk Zon op daken, en zowel parkeerplaatsen vinden wij goed. Wat ons betreft is het inderdaad de eerste stap die je moet zetten, en we hebben verder ook geen aanmerkingen op dat stuk. De 350 megawattpiek die we verder in de grote velden gaan plaatsen, dat wordt de uitdaging. En dan is denk ik heel erg goed dat we om en nabij 300 megawattpiek-uur zelf in grote projecten gaan realiseren, dan heb je de vinger aan de pols, en dan kunnen we daar ook haast in maken, wat ons betreft. Maar dan en daar heb ik de vorige sprekers ook al vooral over horen spreken. De laatste 50 megawattpiek-uur en dat gaan we doen met lokale initiatieven, tenminste de regels zou ik ze bijna willen noemen, die er nu vooropgesteld zijn, die laten eigenlijk alleen maar ruimte daarvoor over. Maar onze fractie kwam toch wel een beetje op de vraag: "Vragen we niet te veel? En komt het er dan wel?" We vragen participatie, lokaal eigendom, een draagvlaktoets. Misschien zelfs ook voor de tweede ring, hoor ik net. Goede inpassing, ecologisch een hoge eis, maximaal maar 50 procent vol. En als je dan op de achterkant van een bierviltje een berekening gaat maken: wat voor investeringskosten, dus voordat je überhaupt ook maar iets terugkrijgt, en dan heb je nog heel veel risico's. Je moet doen voor een park van tien hectare, dan komt dat voor een relatief klein park neer op vijf procent van de totale kosten. Dus komt op een half miljoen euro dat je dan met lokale mensen moet gaan investeren, zonder dat je weet dat het er komt. Investeren [onhoorbaar] weet het komt, ander verhaal. Maar het kan dan nog ergens misgaan. En natuurlijk hoe later je in het proces komt, hoe meer je moet investeren, en hoe groter de kans dat het komt. Maar aan het begin in de eerste projectfase voordat er een principeakkoord van de gemeente komt, zit je al op zo'n 75.000 duizend euro onder de streep. Wij vragen ons echt af: "Of het er wel gaat komen?" Maar we hebben met alle eisen die we nu stellen, maar we hebben natuurlijk ook de waarheid niet in pacht, en daarom zouden wij graag zien dat we nu dit beleid uit gaan rollen. Goede waarborgingen, maar wel over na maximaal twee jaar, is goed gaan kijken of die lokale initiatieven wel van de grond gaan komen. Want de klimaatcrisis waar wij nu in zijn, en waar we terecht hier in Groningen de klimaatcrisis hebben uitgeroepen, daarin kunnen wij ons niet veroorloven om die 50 megawattpiek-uur nog te lang uit te stellen. En als onze-

00:20:42

Voorzitter: Uw punt is, denk ik, glashelder. Als u nog iets anders naar voren wil brengen, dan raad ik u aan dat nu te doen, want uw tijd is op.

00:20:48

De heer Bosch: Dank u wel, voorzitter. Fijn dat in ieder geval mijn punt glashelder is. Dan laat ik het daarbij.

00:20:54

Voorzitter: Dank u wel. Meneer Staijen.

00:20:56

De heer Staijen: Ja, dank u, voorzitter. Ook nu weer namens beide partijen. Voorzitter, wij zijn voorstander van zoveel mogelijk zonnepanelen op daken, en we zijn enigszins terughoudend met zonneparken, vooral met die hele grote, die zo fors ingrijpen op de woninggeving van de aanwonenden. We vinden dat er veel en veel meer moet worden

transcript

ingezet op zonnepanelen langs snelwegen, bijvoorbeeld als onderdeel van de geluidswering, en vooral ook op de grote P+R-terreinen, zien we heel veel mogelijkheden. En daar nog een bijkomend voordeel: je kan er hooguit uit je auto stappen en naar de bus lopen. Voorzitter, de prijzen voor gas en warmte stijgen, dus worden ook zonneboilers nu weer rendabeler, vooral bij goed geïsoleerde woningen is combinatie zonder borrelen met laagtemperatuur vloerverwarming, het onderzoeken waard. Het werkt. Ik heb het zelf thuis. Dan voorzitter, het is net ook al aan de orde geweest, het subsidie oerwoud. Ik heb ze zitten tellen. Eventjes het volledige laatste hoofdstuk, dat gaat over subsidies en leningen, en dat zijn er 21 stuks. Ja, dat is mooi dat er zo veel verschillende regelingen zijn, maar het grote aantal maakt het wel heel erg verwarrend. En ik geef het SP gelijk. Je kan zoeken tot je het [onhoorbaar]. Je vindt er geen één waar niet een eigen bijdrage nodig is. Ja, wethouder, het is er net ook al gezegd, het energieloket zou hier de kennis hebben. Hier ligt inderdaad een hele mooie taak om zowel de mensen als bedrijven wegwijs te maken in deze doolhof. Dan de Zonneparken. Maximaal vijf kleine zonneparken en alleen op lokaal initiatief, met plaatselijk draagvlak, en minimaal 51 procent lokaal eigendom. Maar voorzitter, met uitzondering van de reikwijdte van wat de directe omgeving is, zijn er eigenlijk geen harde criteria waar een draagvlak aan moet voldoen. Wil dit nou als voldoende bestempeld worden? Stappenplan geeft in geen van de acht stappen enig concreet antwoord. Er wordt een [onhoorbaar] aangestipt, dat er iets moet zijn qua draagvlak. Wij zien hier toch wel graag wat cijfers, of wat percentages. Wie zoek je en wat is nou voldoende draagvlak? Is dat 80 procent? 40 procent? Er staat niks. Dan tot slot is er net ook al door de ChristenUnie, aangekaart: "Bij lokaal eigendom van 51 procent betekent lokaal de hele gemeente Groningen. De directe omgeving krijgt weliswaar voorrang om in te tekenen, maar als dat niet voldoende is, dan kan het ook van veel verder weg geparticipeerd worden." Bijvoorbeeld mensen in Hoogkerk kunnen dus de dienst uit gaan maken in het Zonnepark van Thesinge. We vinden dat deze mogelijkheid het begrip: lokaal eigendom, eigenlijk wel erg uitholt, en het ook heel erg onzeker maakt voor de mensen die het in eigen omgeving willen proberen te realiseren. Dank u.

00:23:50

Voorzitter: Dank u wel, meneer Boter.

00:23:52

De heer Boter: Dank u wel, meneer de voorzitter. Laat ik namens mijn fractie maar gelijk met de deur in huis vallen. Zon op daken is prima. Wij zijn een groot voorstander daarvan. Wat ons betreft zoeken we ook partijen, markt en onderwijs om ervoor te zorgen dat we zonne-energie op wijk-, buurt-, dorpsniveau kunnen opvangen in vormen van batterijen in de directe omgeving. Op deze manier kun je de overcapaciteit en ruimte op daken in wijk benutten, om ten faveure van de hele buurt te gebruiken. Je zou dan een zonnedak coöperatie met je buurt kunnen beginnen, en misschien levert dat ook wel goede relatie met je burens op, namelijk participatie misschien. En zeker is dat aantrekkelijk als de salderingsregel vervalt, die voor energiebedrijven al sowieso niet een hele handige regeling is. Er is op vele daken nps'ers nog ruimte genoeg voor zonnepanelen, en als je als particulier hiermee de energierekening fors lager kunt krijgen, dan is het investering voor zonnepanelen prima terug te verdienen voor een bepaalde groep. Het is wel een feit dat zonnepanelen van zichzelf niet geheel schoon zijn, en dat er ook heel wat voor nodig is om die grondstof te recyclen, en te hergebruiken. En het zou mooi zijn als we toch koploper

transcript

willen zijn in energietransitie om deze recycling ook maar mee te nemen. Twee vragen hierover aan het college. Hoe kijkt het college aan tegen de ontwikkeling van opslag voor buurt-, wijk- of dorpscoöperatieve elektriciteit? Is dit mogelijk, en binnen welke termijn ziet het college dit als een mogelijkheid? En wordt nagedacht door het college over recycling? Er zijn in ieder geval TNO's met drie bedrijven al bezig om tot een veel recyclebaarder zonnepaneel te komen, misschien wel wat duurder, maar misschien is die investering in duurzaamheid wel waard. Kortom vrij naar Barrie Stevens, met inachtneming van tevredenheid van onze kant met de beantwoording van deze vraag, zou ik zeggen: "Vooral doorgaan."

00:25:29

Voorzitter: De heer Bosch, wilt toch nog wat vragen.

00:25:31

De heer Bosch: Ja, dank u wel, voorzitter. Want de VVD begon over op welke termijn, en dat triggerde mij toch eventjes. Want u heeft het over groene energie opslaan wanneer er overcapaciteit is. Over welke termijn heeft u het dan, want we hebben echt nog lang geen groene overcapaciteit in Nederland?

00:25:48

De heer Boter: Nee, ik bedoelde voor die buurt- of wijkcorporaties waar je die zonnepanelen op daken kunt leggen, als ik maar even net zo wetenschappelijk als de heer Staijen redeneer op mijn eigen dak, dan heb ik nu de panelen erop liggen waarvan ik de elektriciteitsbehoefte afdek en met de salderingsregeling, maar ik heb nog plek voor minstens het dubbele aan panelen. Als je dat ergens zou kunnen opslaan en dat is betaalbaar en die batterijen zijn nu nog relatief duur, dan zou je dat ten behoeve van de wijk kan mijn dak vol liggen, en het schaduwrijke dak kan dan niet gebruikt worden, en je hebt het wel allemaal wat zonniger gemaakt. Maar dan het volgende punt.

00:26:21

Voorzitter: De heer Bosch wilt graag reageren, maar wordt het niet te technisch meneer Bosch? Ik denk het wel, dus doe dat vooral eventjes in de pauze. U hebt nog één minuut.

00:26:32

De heer Bosch: Maar voor het idee op Zon op dak, geven wij een acht. Voor de uitvoering, een zeven, want dan moet de recycling daarbij om maar even door te gaan op Barrie Stevens. Maar dat geldt niet voor zonneparken, daar zijn wij niet zo een heel erg grote fan van, zeker niet in dichtbebouwd gebied. En een reden daarvoor is ook dat als wij de energiebehoefte duurzaam met windmolens en zonnepanelen moet opwekken, dan moeten we ergens toch land gaan huren, een land gaan bezetten, of een land gaan kopen, want dat land hebben we niet. Dus u hoort het al, uiteindelijk willen we wel van die fossiele brandstof af. Daar zal nog heel wat innovatie en wat tijd voor nodig zijn. Dus onze droom, u raadt het al, het atoom. Dat is CO₂-neutraal en voor de transitieperiode prima te gebruiken, en dat naast zon en wind voor particulieren en kleinschalige corporaties zou prima zijn. En dan hoeven we die zonneparken met alle discussies van dien, niet toe te passen.

00:27:23

Voorzitter: Wie voor de woordvoering? Meneer Lo-A-Njoe.

transcript

00:27:28

De heer Lo-A-Njoe: Ja, dank u, voorzitter. Misschien nog wel even een vraag aan de VVD over dat atoom.

00:27:33

Voorzitter: Nee- nee, dat gaan we niet doen.

00:27:34

De heer Lo-A-Njoe: Dat gaan we niet doen? Geen vragen?

00:27:35

Voorzitter: Nee, dat gaan we niet doen.

00:27:36

De heer Lo-A-Njoe: Oké.

00:27:37

Voorzitter: Deze gemeente gaat geen kerncentrale bouwen, dus daar gaan we het niet over hebben.

00:27:40

De heer Lo-A-Njoe: Oké.

00:27:40

Voorzitter: Uw woordvoering graag.

00:27:41

De heer Lo-A-Njoe: Oké, uitstekend. Voorzitter, we zijn blij met het beleidskader zoals dat nu voorligt en zien daarin dat er recht wordt gedaan aan de vele, vaak kritische reacties, en verzoeken van verschillende inwoners, en natuur- en landschapsorganisaties. Het blijkt maar weer hoe belangrijk een goed participatieproces is als het gaat om draagvlak. We delen wat dat betreft de wens van de ChristenUnie, om het draagvlaktoets uit te breiden. Er wordt in het kader duidelijk invulling gegeven aan de wens om Zon op dak, veel duidelijker voorrang te geven op Zon op land. We spreken hier moties over participatie en financieel profijt, spraken we dat uit dat we dat belangrijk vinden, en eigenlijk ook wel voorwaardelijk vinden dat inwoners die in directe zin de lasten ervaren van een zonnepark en de spreekwoordelijke achtertuin, ook meeprofiteren van de lusten, en dus delen in de opbrengsten. Lokaal eigendom is inderdaad, zoals ook al door de andere partijen genoemd, geen garantie voor direct omwonenden dat zij daadwerkelijk meeprofiteren. We zien in het voorstel hier zeker elementen van terug van deze moties, maar we kijken uit naar de volledige uitwerking van deze moties in de praktijk. Maar zoals gezegd kunnen we verder goed uit de voeten met het voorliggende beleidskader Zonneparken. Dan wat betreft Zon op daken, complimenten voor het college voor dit zeer goed uitgewerkt en heldere plan, dat kan rekenen op draagvlak. Zonnepanelen op daken en boven parkeerterreinen blijken de minst problematische en gewenste invulling van de opgave van de energietransitie, dat vinden zowel politiek als inwoners. Dat de voorgang dan ook boven verwachting goed gaat, is voor ons geen verrassing en we staan er in een logischerwijs positief ten aanzien van de prioritering van Zon op dak. Dat geldt wat ons betreft voor daken van inwoners en bedrijven. Daarom hebben we in de motie duurzame en zonvriendelijke daken op alle nieuwe industriële gebouwen die we indienden met GroenLinks en andere partijen, gevraagd om te

transcript

onderzoeken: hoe vanaf 2022 juridisch geregeld kan worden dat er geen bedrijfsdak meer in onze gemeente wordt gebouwd zonder dat deze geschikt is voor zonnepanelen? Ook van die motie kijken we in het verlengde van het voorliggende beleidskader uit naar de praktische uitwerking. We staan dus al met al positief tegenover de beide beleidskaders, maar we kijken er wel uit naar de uitwerking in de praktijk, en we zijn daar positief over.

00:29:43

Voorzitter: De heer Bosch.

00:29:44

De heer Bosch: Ja, ik vraag me af, of D66, ook de zorg van de Student en Stad deelt, dat het misschien wel te veel eisen zijn?

00:29:51

De heer Lo-A-Njoe: Op dit moment nog niet, maar dat hangt dus wel af van hoe de één en ander zich verder ontwikkelt.

00:29:56

De heer Bosch: En ziet u dan ook het nut voor om over twee jaar opnieuw het tegen het licht te houden?

00:30:03

De heer Lo-A-Njoe: Nee, ik denk dat we wel wat meer tijd nodig hebben.

00:30:09

Voorzitter: Wie kan ik nog het woord geven? Mevrouw De Wrede.

00:30:14

Mevrouw de Wrede: Ja dank u wel, voorzitter. We staan in principe redelijk achter deze stukken, natuurlijk ook vooral achter Zon op daken. Verder staan we ook achter de Zonneladder maar het is tegelijkertijd toch oppassen, want het beslag op de ruimte als gevolg van de vraag naar grond voor EnergieWonen en natuurcompensatie, of liever gezegd om aan de wettelijke regels daaromtrent te voldoen, dat lijkt er toch te kunnen leiden dat natuur het slachtoffer wordt soms. Dus we kijken hoe het uitwerkt in de praktijk. We zijn blij dat het college zegt dat de ecologie altijd moet verbeteren door zonneparken. "Dempen van sloten is in principe niet toegestaan, en het kappen van bomen ontmoedigen we." En dat vinden we wel een beetje al te makkelijk klinken. Bomen schijnen soms ook te worden gekapt wegens zonnepanelen in de stad, en de schaduw die bomen kunnen veroorzaken. Het lijkt ons goed om dat wat minder vrijblijvend vast te leggen en ook dat er bij iedere zonnepark iets met water moet gebeuren, bijvoorbeeld in plaats van alleen opties gegeven. Dan is er een tijdje geleden wat misgegaan of meerdere dingen zijn misgegaan bij De Mikkelfhorst, daar werd een zonneparkje aangelegd, en de provincie die heeft hier een overtreding vastgesteld van de natuurwet en de habitatrichtlijn in verband met krabbenscheer en de groene glazenmaker. Ja, daar was die weer. Verder is daar ook van de oorspronkelijke vergunning afgeweken, Het Veen is kapotgereden. Het gaat om een vrij klein park. Hoe kan de gemeente waarborgen? Dat is eigenlijk de vraag waartoe het geval Mikkelfhorst een inleiding was, dat bij toekomstige, mogelijk veel grotere projecten, de ecologie gespaard wordt. En hoe kan de controle hierop beter? Denkt de gemeente genoeg grip te hebben? Verder zijn we blij met de opmerkingen over hekken bij

transcript

zonneparken en bijenkorven. Hekken zijn waarschijnlijk alleen maar een sta in de weg voor dieren zoals reeën. Maar maken soms zonneparken ook pas echt interessant om eens lekker te gaan klooiën voor pubers, want ja, waar een grens is daar moet die worden opgezocht, zoals iedere ouder weet. Graag ook hier echt vastleggen wat wenselijk is. Geen hekken, wel inheemse bloemen. Natuurlijk hebben we de inzending van stichting Landelijk Gebied Haren weer met de aandacht gelezen, en ook mooi dat er gelijk een reactie van het college op werd gegeven. Ze hebben eerder flink aan de bel getrokken over eventuele plaatsingen van kleine zonneparken in de omgeving van Glimmen en Haren, want: kwetsbaar gebied. Het college zei: "Ja, nou ja, we hebben de mogelijkheden daartoe juist eerder beperkt met wat er nu voorligt, dan hoe het in het verleden was." Maar na een tijdje zei de wethouder toch: "Ja, ze komen daar niet." We hebben kunnen lezen dat ze bijvoorbeeld, ook bij de [onhoorbaar] van Ten Boer, komen. Dat lijkt ook wel terecht in het open landschap. Het was daar ook veel mensen-

00:33:13

Voorzitter: Wilt u gaan afronden?

00:33:14

Mevrouw de Wrede: Ja, veel mensen in Ten Post zijn misschien ook niet altijd blij met zonnepanelen voor de deur. En ja, mooi dat lokale eigendom. Maar toch rijst bij ons wel een beetje de vraag: "Wat is kwetsbaar landschap? Is dat het fraaie gebied in Glimmen en Haren? Of zijn dat de agrarische landschappen bij Ten Boer en Ten Post?" Daarom ook, dat is mijn laatste punt eigenlijk, wat we een beetje missen, is ook een wat uitgewerkte visie op wat zonneparken ook echt zouden kunnen opleveren voor verschillende doelen, voor boeren die bijvoorbeeld willen stoppen, of minder intensief willen werken, en dat dan kunnen financieren juist met een zonnepark. Draagvlak lijkt hier ook geborgd, dat zou een hele mooie manier kunnen zijn voor: ecologie, stikstofbelasting, toekomst van boeren en dergelijke veilig te stellen.

00:34:03

Voorzitter: Zullen we het hierbij laten?

00:34:05

Mevrouw de Wrede: Ik wil mij heel graag nog aansluiten bij het punt van de VVD over de gewenste recyclebaarheid van zonnepanelen. En bij voorkeur willen wij ook niet zonnepanelen die door Oeigoeren in elkaar zijn gezet. Kunnen we daar ook echt invloed op hebben? Was onze laatste vraag. Dank u wel.

00:34:19

Voorzitter: De Chinezen weer, ja. Wie kan ik het woord geven? De heer Brandenburg.

00:34:27

De heer Brandenburg: Ja, dank, voorzitter. Want uiteindelijk is het er dan, dat langverwachte stuk over zonnevelden, zonneladders, Zon op daken en maar een paar observaties van de SP-fractie daarbij, voorzitter. Want we zijn positief over het feit dat er geen grote commerciële partijen in de gemeente winst mogen maken met mega zonneparken, dat is volgens ons een goede keuze, en goed ook dat de gemeente aangeeft dat zelf te gaan exploiteren, en dat we daar dat fonds waar we het al veelvuldig over hebben gehad, mee willen gaan vullen. En daarnaast vinden wij het positief dat er ook expliciet een volgorde in

transcript

deze stukken staat: eerst Zon op daken, parkeerterreinen, en daarna pas zonnevelden. Wat betreft die laatste, vinden wij overigens wel dat er nog wat een beter kader moet zijn voor die participatie, en dan sluit ik ook aan bij wat de ChristenUnie zei. Wat ons betreft komt er ook altijd een draagvlaktoets als het gaat om zonneparken, of kleine zonnevelden. We hebben ook wat vraagtekens bij het feit dat de ontwikkelaar nu de participatie zou moeten coördineren, en we vragen of dat niet een neutrale partij zou moeten zijn. Maar dan voorzitter, even over die Zon op daken, want een heel groot deel van de opgave moet komen op woningen, op particuliere woningen. Zo'n 180 wattpiek moet naar de komende veertien jaar nog bij, en dat is toch de grootste klappen als je het hebt over Zon op daken. Dat vraagt een enorme inzet, want stel je voor, je woont dit keer in Leeuwenborg, en je hebt daar een bescheiden koophuis, en omdat je een cruciaal beroep hebt met een minimumloon, kan je net je hypotheek en je boodschappen betalen. En hoe ga je dan die investering doen van pak hem beet 3000 tot 4000 euro? Dat dat ook niet ondenkbaar is en slechts een voorbeeld van de SP, blijkt ook uit het stadjespannel. Eén op de vijf geeft daarin aan dat ze de investering nu niet kunnen doen en daarom geen zonnepanelen op hun dak leggen. En dan zou je zeggen: "Dan zet je daar toch als gemeente op in bijvoorbeeld, via dat fonds energietransitie door de aanschaf van zonnepanelen voor te financieren."

00:36:30

Voorzitter: De heer Boter.

00:36:32

De heer Boter: Er schijnen bedrijven te zijn die dat gewoon voorfinancieren en dat betaal je terug op je rendement. Dus dat kan ook. En zeker in Leeuwenborg want daar zijn veel platte daken, dus daar kan het prima uit om flink panelen neer te leggen.

00:36:42

De heer Brandenburg: Ja precies, ik vind dat een gemeentelijk energiebedrijf zoiets zou moeten doen, zodat mensen over een langere periode dat terug kunnen betalen met de wens op de energierekening. Maar dit college denkt dat anders op te lossen, lees ik in de stukken, namelijk met: "Zonnecoaches die bij je aan de keukentafel maatwerkadvies geven." Ja, voorzitter, is dit nou een grap? Dit college, met GroenLinks als grootste partij, zegt die energiearmoede te willen bestrijden, maar er komt geen enkel voorstel in deze stukken, omdat er dan ook in dat geval van opwekken met zonnepanelen op het dak, ook daadwerkelijk te doen. De mensen die kunnen investeren, die zijn mooi, die zijn uit. De mensen die de potjes vinden, die profiteren straks allemaal langer. Ze hebben op lange termijn, zijn de mensen die niet kunnen investeren of de potjes niet vinden, meer geld kwijt, grotere ongelijkheid. En dan komt er ook bij GroenLinks de energiearmoede-

00:37:41

Voorzitter: [crosstalk] Mevrouw Nieuwenhout.

00:37:48

Mevrouw Nieuwenhout: Ja, is de SP-fractie het met ons eens dat gelukkig niet dit ene stuk alles is waar het om draait, maar dat het bijvoorbeeld ook in de prestatieafspraken met corporaties, dat daar ook concrete doelstellingen staan? Ook voor Zon op daken en het verminderen van energiearmoede, is dat we breder moeten kijken naar het hele beleid, niet alleen naar dit stuk.

transcript

00:38:10

De heer Brandenburg: Nee, dat is de SP-fractie eens, alleen dat staat los van zonder particuliere daken, wat echt de grootste klap is volgens deze stukken. Want de energiewereld zit hem overigens niet alleen in geld, voorzitter. Het zit hem ook in het gevoel hebben dat je kunt bijdragen om deze wereld beter te maken. Heel veel mensen willen dat namelijk, dat blijkt ook uit het stadjespannel. En ik vind, de SP-fractie vindt ook echt dat we dat mogelijk moeten maken door als gemeente voor te financieren, mensen dat over een langere tijd renteloos terug te laten betalen. Volgens mij, heet dat hier in termen altijd, budgetneutraal. Dat kunnen we bij de FC ook, dan kunnen we dat bij mensen op daken ook. En voorzitter-

00:38:50

Voorzitter: Wil je afronden?

00:38:51

De heer Brandenburg: Ja, je kunt het dan ook meteen doen bij corporaties, zoals ook al eens aan dit college is opgedragen per aangenomen motie, maar waar nooit iets serieus mee is gedaan. Want als we gaan zitten te wachten tot het individueel initiatief het heeft opgelost of de markt, dan zijn we echt te laat. En ik heb begrepen dat we een klimaatnoodtoestand hebben. Laten we er dan ook naar handelen.

00:39:14

Voorzitter: Dank u wel. Wie volgt? Mevrouw Bogaard.

00:39:19

Mevrouw Bogaard: Ja, dank u wel. Ten eerste dank voor hoe de gemeente aan de slag is gegaan naar aanleiding van het voorgaande concept: kleine zonneparken, want we vergeten het haast, maar daar ging natuurlijk een hele toestand daar vooraf. Maar gezien de reacties heeft de gemeente hier een groot deel van de zorgen weg kunnen nemen. Er ligt nu gelukkig een plan met een veel groter draagvlak waar we ook inhoudelijk over kunnen praten. Mooi ook om te zien dat er stappen gezet worden om de daken efficiënter te benutten dan nu vaak gebeurt. Hopelijk snel bij de nieuwbouwprojecten, maar ook met nieuwe afspraken met de woningbouwcorporaties. Want nu denk [onhoorbaar] ik de BENG-norm toch vaak als plafond, met een schamel aantal zonnepanelen als sluitstuk. Maar wij zijn wel van mening dat er in de toekomst zeker nog wel meer mogelijk zou moeten zijn op het dak. De technologie gaat heel snel, waardoor ook gevels en daken die nu nog niet geschikt zijn, op termijn dat wellicht wel worden. De druk meerdere vanuit wetgeving, wordt een grote voorbedrijven. En we hopen dat onze energiefonds straks opties biedt om hier slimmer mee om te gaan, en er zullen zich nieuwe kansen voordoen, want het leek bijvoorbeeld misschien wel een in de toekomst te bouwen datacentrum, of distributiecentrum, zich niet uitstekend voor een zonnepark op dak in plaats van op land. Voorzitter, het lijkt ons goed als we de potentie voor Zon op dak actueel houden. Dat hoeft niet iedere keer een volledige nieuwe analyse, maar een jaarlijkse inventarisatie op basis van nieuwe kansen en nieuwe technologieën, lijkt ons wel een goed idee. Dan de kleine zonneparken. We zijn blij met wat er nu ligt. Natuurlijk zijn er ook nog zorgpunten en mitsen en maren, maar wij hebben er vertrouwen in dat er met dit document wel een goede basis ligt om mee aan de slag te kunnen gaan, en te verzekeren dat we ons landschap niet te grabbel gooien aan grote investeerders. Zorgen horen we nog wel aan de inrichting van de participatie, en die zorg

transcript

begrijpen wij ook. Wie heeft de regie? Wie controleert? Wie beslist? En vooral, wat zijn de exacte voorwaarden, en welke invloed hebben inwoners zelf? We snappen dat wat er nu ligt onzekerheden kan oproepen bij mogelijke omwonenden. Daarom deden we in de vorige sessie ook de suggestie om aan de voorkant samen met de organisaties van omwonenden in de aangewezen mogelijke gebieden voor zonneparken, één duidelijk kader te ontwikkelen waar het participatieproces minimaal aan zou moeten voldoen, zodat zowel initiatiefnemers als omwonenden vooraf duidelijk weten waar ze aan toe zijn op basis van een breed gedragen participatiebeleid. Wil het college hiermee aan de slag gaan? En tot slot, kunnen wij aansluiten bij de oproep van de heer Rebergen, over de draagvlaktoets? Dank u wel.

00:41:50

Voorzitter: Dank u wel. Wie wil nog het woord voeren? Zijn we rond? De heer Van Kesteren nog.

00:42:00

De heer van Kesteren: Dank u wel, voorzitter. Hoort u mij?

00:42:03

Voorzitter: Ja, hoor.

00:42:04

De heer van Kesteren: Oké. Voorzitter, om maar gelijk met de deur in huis te vallen. Stop met zonnevelden, want het is geïnstitutionaliseerde milieuverontreiniging, en een grote inbreuk op het toch wel schaarse ruimte, natuurlandschap, woon- en leefomgeving, en landbouwgrond. Zon op dak, voorzitter, en boven parkeerterreinen. Er is wat voor te zeggen, maar liefst zonder subsidie. Maar aandachtspunt blijft, als dit massaal gebeurt, dan treden netcapaciteitsproblemen op. Dat kost ook weer veel miljarden om dat weer op peil te krijgen. Laat mensen dus zelf bepalen en keuzes maken. Zet in op zelfvoorziening op kleinschaligheid in plaats van industrialisering, wat dit college wil. Klimaatsubsidies zijn tijdelijk, voorzitter, en als de subsidie stopt, dan is het heel snel gedaan met de klimaatambities en het draagvlak. Belangrijk, voorzitter, is om in de zonnecontracten de sanering van de moeilijk recyclebare panelen te regelen, de VVD gaf dat ook al aan. Voor wie zijn deze kosten? Niet-onbelangrijk. Regeren is vooruitzien, na de aardgaswinningsellende moeten we niet komen in de zon-wind- en biomassa ellende. En wat als de salderingsregeling vervalt, voorzitter, krijgen de particuliere leveranciers van de extra zonne-energie, nog steeds de prijs die ze ook tijdens deze regeling nog kregen? Dat zijn vragen die onze fractie bezighouden. Dank u wel.

00:43:36

Voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan wethouder, Broeksma.

00:43:39

Wethouder Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Even beginnen met de vragen van GroenLinks. Als het gaat over: "Staat er wel goed geformuleerd, of zit er een Maas in de regeling, in de Maas, in de wet, zeg maar de regeling zoals we die formuleren?" En zou het niet kunnen dat u heeft twee punten genoemd: de verkoop van het lokale deel aan externe, kan dat? Moet de gemeente daar bijvoorbeeld, het recht van eerste koop hebben op het moment dat de corporatie, de lokale mensen, die 51 procent of meer wat het dan is, en zouden willen verkopen aan de hoogstbiedende? Ik zeg u, toen ik daar juridisch naar wilde laten kijken,

transcript

volgens ons is het via een kettingbeding in de anterieure overeenkomst goed te borgen. Maar het is meer goed omdat wat u wil, namelijk dat dat niet gebeurt, dat het lokaal moet blijven, en dat het niet de volgende dag van mijn part voor welk bedrag dan ook, al naar de hoogstbiedende wordt verkocht. Dat willen we niet, we moeten lokaal blijven, dat moet geborgd blijven. Als u twijfels heeft, en ook een van de insprekers, ik heb u van tevoren met u hier over gesproken, dat gaan we niet verder- Kijken of die tekst aangepast moet worden, en dan zullen we dat u, uiteraard voor de behandeling in de raad laten weten of en hoe dat aangepast zou moeten worden om de wens die u heeft, die wij, het college deelt dat om die te kunnen borgen. Hetzelfde geldt voor een ander punt wat u noemt: fase één en fase twee, of trede één en trede twee. Op het moment dat je trede twee, kun je alleen inslaan als trede één helemaal vol is, en het zou kunnen dat je jezelf dan in de voet schiet, omdat er altijd nog wel weer ergens een dak te vinden is waar nog een zonnepaneel op kan. Dan zouden ze in feite nooit een zonnepark kunnen- Als je vraagt: verduidelijkt dat? Wil ik dat ook doen, dan zal ik hem zelf een notitie gegeven, dat we dat helder maken wat daar de bedoeling is, en zodat we ons zelf niet in de voet schieten met wat we eigenlijk willen. Dus dat zeg ik u toe, en ik zal met de griffie overleggen hoe dat technisch in elkaar zit. Een aantal van u heeft gesproken over het aangepaste Zonneparkenbeleid. Er is gesproken met mensen in Haren, Ten Boer en ook de oude gemeente Groningen. En daar hebben we geluisterd. U weet dat het proces, anders is ingestoken dan van tevoren gedacht, en het signaal was zo duidelijk genoeg om te zeggen van: "Hier moeten we iets anders mee doen, zodat participatieproces heeft geleid tot aanpassing." En het beeld is, dat in Haren al niet heel veel mogelijk was. We hebben gekeken naar wat willen we de komende paar jaar. Willen we dat tot rust brengen? Glimmen en Mikkellhorst, dat wordt uitgevoerd. Op een gegeven moment is er al een Mikkellhorst, is komende. Het is niet helemaal op slot, maar bij een aantal plekken zeggen we: "Nou, tot de looptijd van dit project, van dit beleidskader tot 2025, daar maar even niet." Betekent dat nou dat er meer in Ten Boer komt? Ook in de oorspronkelijke kaart, oorspronkelijke tekening, waar we zagen dat er in Ten boer meer plekken waren. Ook daar zijn elementen van het kwetsbare landschap, maar toch anders dan in Haren. Maar ook daar in Ten Boer zijn de Wierden en zijn de Stadsweg, en de plekken rondom de dorpen. Een aantal plekken die gewoon niet mogelijk zijn in trede één of twee, maar juist ook een plek waarvan de bevolking zegt: "Doe daar maar wel, de oude naamlocatie. Dat was een energieplek, dus gebruik het om weer voor energie op te wekken." Het ChristenUnie vraagt ook: "Kan dan men in Ten Boer niet naar meerdere velden geclusterd worden, terwijl je 500 meter afstand moet hebben?" Altijd gaan dit soort initiatieven in overleg met de omgeving, of vaak is het ook de omgeving zelf die met een initiatief komt. En soms is het ook gewenst als je bijvoorbeeld, een zonneparkveld hebt en je wilt dat iets uitbreiden, en in feite is dat een tweede veld, moet er dan 500 meter tussen? Of zou je kunnen zeggen: "Nee, het is logischer om die halve hectare die er dan bijkomt, die ene hectare juist wel te clusteren met het veld wat er al ligt." Dus als de omgeving, en dat is natuurlijk ook het draagvlak waar we naar vragen, wat de vereiste is, betrokkenheid van de omgeving, draagvlak van de omgeving, als die dat juist wel wilt, wie zijn wij dan om dat tegen te houden? Maar ook met de omgeving, als een cluster van allerlei velden rondom Ten Boer of rondom Thesinge of waar dan ook- Dat kan ook alleen maar in samenspraak met die omgeving. Dus dat is nu in feite geborgd. U vraagt ook naar draagvlak of een draagvlaktoets. "Wat is dan voldoende draagvlak?" Uiteindelijk kunt u als raad zeggen: "Wij willen een draagvlaktoets." Uiteindelijk,

transcript

als u onvoldoende vertrouwen hebt in het proces, en in een aantal gevallen zal dat proces zeggen van: "Oh ja, als dat zo gegaan is, dan hebben we voldoende vertrouwen in hoe dat gaat. Zelfs als het halve dorp mee wil doen." Maar uiteindelijk bepaalt ons raad of die draagvlaktoets er moet zijn. Dus ook als die zegt: "Er moet altijd een draagvlaktoets zijn." Dat ligt bij u aan de raad. Er wordt ook gevraagd naar het toetsingskader. Nee, we komen met u bij een toetsingskader participatie, waarin u kunt zien of kunt afwegen of de participatie voldoende gelopen is. Wij verwachten dat in het eerste kwartaal van komend jaar. Ik loop het even puntsgewijs even langs. Ik heb een wat minder logische volgorde dan de andere keren. Student en Stad.

00:49:22

Voorzitter: Meneer Brandenburg.

00:49:24

De heer Brandenburg: Ja, voorzitter, ik begin dit toch een beetje ingewikkeld te vinden, want bij het vorige debat zegt de wethouder: "Ja, nee, daar komt inderdaad een energiecompensatiefonds, maar daar komt pas in het eerste kwartaal." Dan vragen wij hierom uitgewerkte participatie, en dan komt dat ergens in het- Waarom komen die dingen niet gewoon bij de stukken die we bespreken? Waarom moet dat er altijd na? En dan moeten wij dit stuk maar aannemen, en geloven dat de wethouder echt komt met datgene wat wij willen? Dat is wel een beetje ingewikkeld, snapt de wethouder dat?

00:49:57

Wethouder Broeksma: Ja, zo idioot ben ik niet. Alle raadsleden werden uitgesloten van uw opmerking.

00:50:07

De heer Brandenburg: Voorzitter? Voor de record. Ik vind de wethouder ook geen idioot.

00:50:12

Wethouder Broeksma: Kan ik dat weer afstrepen. Fijn om dat toch weer even in de notulen vastgelegd te zien. Ja, de toetsingskader participatie, wat de raad wil en dat zeggen we ook in dit beleidskader, dat het die toetsing moet zijn. Dus die uitwerking van het toetsingskader dat is er nog niet. Hun zeggen dat moet er zijn als het gaat over de toetsing van die participatie. Het draagvlak, dat is geborgd doordat de raad altijd die draagvlaktoets kan vragen als daar twijfel over is. Wat voldoende draagvlak is, daar gaat u zelf over. Is dat één procent of is dat 50 procent, of 25? Welke in de specifieke situatie kunt u daar iets over zeggen? Omdat je altijd die totale afweging moet maken tussen kleine belangen en grotere belangen. Student en Stad zegt: "Schiet onszelf niet in de voet."

00:51:01

Voorzitter: Mevrouw Bogaard, heeft een vraag.

00:51:03

Mevrouw Bogaard: Ja, sorry. Toch nog even terug. Kunnen we er wel van uitgaan dat we dus besluiten hebben genomen over dat hele participatie gebeuren, voordat er daadwerkelijk particuliere initiatieven kunnen gaan lopen? Dan kom je in de situatie dat we over participatie na moeten denken op een moment dat daar al specifieke dingen spelen. Dat kan

transcript

elkaar gewoon in de weg zitten, want er zijn er ook gewoon belangen. En ik had nog een vraag, maar die is me even ontschoten. Het was ook heel belangrijk. Kom ik vast zo op terug.

00:51:37

Wethouder Broeksma: Ja, met andere woorden op uw eerste vraag is: ja, dus dat is geborgd dat dat niet kan gebeuren. We hebben ook het stuk, daar staat allerlei regels over die participatie, over draagvlak, over de inner circle en de buiten cirkel.

00:51:55

Voorzitter: Mevrouw Bogaard.

00:51:56

Mevrouw Bogaard: Ja, dingen komen altijd snel terug als ze belangrijk zijn. Als we die participatie gaan uitwerken, bent u het dan ook met mij eens dat aan de voorkant belangengroepen hier uitdrukkelijk bij betrokken moeten worden, omdat zij ook degenen zijn, of de mensen vertegenwoordigen die dadelijk te maken gaan krijgen met dit soort projecten?

00:52:19

Wethouder Broeksma: En welke belangengroepen doelt u op?

00:52:21

Mevrouw Bogaard: Dorpsorganisaties. Ja, u kent ze allemaal wel.

00:52:26

Wethouder Broeksma: Ja, het is natuurlijk een complex van belangen, de lokale energiecorporaties, dat zijn ook deels diezelfde mensen. En er zijn dorpsverenigingen en er is in Groningen landschap, landelijk gebied, enzovoort. Dus dat betrekken we daarbij uiteraard. Een aantal partijen vragen ook evaluatie van: "Komen lokale initiatieven wel tot stand, omdat we niet te veel eisen stellen?" Elke twee jaar evalueren of een jaarlijkse inventarisatie, ik denk dat we dat kunnen doen. Het zou misschien bij de begroting, of bij de jaarrekening zou een goed moment kunnen zijn, of een enig moment om: hoe loopt dat nu? Killen we elke potentieel project, of komt er voldoende tot stand? Zijn er voldoende initiatieven, zodat we ook de energietransitie, dat voldoende mogelijkheid geven om voor burgers om de energietransitie vorm te geven? 51 procent, wat betekent dat nou? We zeggen, lokaal als we bij de mensen in de directe omgeving daar voorrang hebben. Dat betekent wel, we hebben eerder zulke opmerkingen gemaakt. Maak nou geen miljonairs, dat moet niet de bedoeling zijn. Zorg er nou voor dat mensen hun eigen, en wat ik dan noem, een gezinshoeveelheid, aan zonnepanelen kunnen intekenen. En dat is dus niet één partij die een ton over heeft op de bank en zegt: "Doe mij maar een flinke portie, en dan levert dat meer op dan op de bank." Dat is allemaal niet de bedoeling om die energietransitie ook op particulier niveau vorm te geven, en sommige mensen wonen naast dat weiland. Die wonen in de directe omgeving. Andere mensen, we hebben het over 230.000 die wonen niet naast een weiland. Wanneer kunnen zij nou meedoen aan een zonnepark wat ergens neergelegd wordt? Daarom zeggen we die 51 procent, is de inner circle van mensen die eromheen wonen. Maar ook andere mensen in de gemeenten kunnen daarmee mogelijk maken dat het Zonnepark überhaupt tot stand komt. En dat willen we niet doordat er een enkeling duizenden panelen aanschaft, waardoor er veel mensen, veel gezinnen de mogelijkheid hebben om in te tekenen op een aantal zonnepanelen. Wat ik

transcript

noem een gezinshoeveelheid, tien, vijftien, misschien een keer twintig, maar dus niet 1000 zonnepanelen voor een individu. Dat is allemaal niet de bedoeling, dus dat betekent ook dat je dat lokale breder moet zien, dan de mensen die in dat dorp wonen, of die uitzicht hebben op dat weiland. Dat is een ruim begrip, omdat wij en u allemaal hebben 230.000 inwoners te bedienen. VVD vraagt eigenlijk naar een technische kwestie aan de dorpse opslag, noemt u het. Is dat mogelijk? Nou, in feite valt dat buiten deze opgave. Die gaat om de opwek niet per se om de opslag. De techniek is nu nog ver weg, om het in grote hoeveelheden te doen. Maar we experimenteren wel aan de Duinkerkestraat, experimenteren we met de opslag. Dat is onze eigen pand met zonnepanelen, kun je dat opslaan om daarmee ook de wagens van beheer en onderhoud van elektriciteit te kunnen voorzien op het moment dat ze niet buiten zijn, maar 's avonds binnenkomen. Overdag schijnt de zon, maar er zijn hier wagens die zijn aan het werk, en 's avonds zijn ze er weer, dus dan zou je die opslag op dat terrein, werkt dat. We experimenteren er mee en we kijken hoe dat uitpakt. Boeren die willen stoppen met boeren, is het mogelijk? Ja, dat kan. Ze zouden het initiatief kunnen nemen om samen met de bevolking mensen mee te laten delen, op die paar weilanden die ze dan in de pot gooien, om te zeggen: "Daar komen de zonneparken op. Wie wil met ons meedoen?" Het is niet de bedoeling dat die ene boer zijn eigen weilanden vol gooit met zonneparken. Koeien de deur uit, schommelstoel op de veranda, en dan stroomt het geld binnen. Dat is niet de bedoeling. Het is de bedoeling dat dat gaat met de mensen daaromheen, en met de lokale bevolking, en minstens 51 procent. Er is gevraagd naar de duurzaamheid van zonnepanelen. Voor die grote parken zijn wij dat zelf, dus wij kunnen de zonneparken kopen die we willen hebben, en die natuurlijk ook recyclebaar zijn, en die zijn voor 95 procent of meer te recyclen. Als u vraagt over: "Zorg ervoor dat er geen kinderarbeid is, of zorg dat er geen dwangarbeid, zorg dat er geen slavenarbeid is, enzovoorts. Uiteraard dat is ook al ons inkoopbeleid. Dat willen wij gewoon niet doen. Hoe gaan we om met mensen die niet kunnen investeren? Volgens mij, hebben we in de vorige sessie daar ook over gesproken over: hoe kun je voorfinancieren? Het aanleggen van zonnepanelen is dat het een investering vergt, maar geld oplevert de vijftien tot twintig jaar dat ze functioneren, soms nog wel iets langer. U weet dat daar allerlei fondsen over zijn. U weet dat de zonnecoaches of de energiecoaches, mensen helpen te wijzen. Achter in ons Zon op dak beleid hebben wij een overzichtje gemaakt van, meneer Staijen heeft geteld 21 verschillende regelingen. Soms zie je door het regelingenwoud het bos niet, het fonds niet meer, maar er zijn allerlei fondsen die soms ook een voorfinanciering niet eisen. Je zou zonnepanelen kunnen leasen, dat is mogelijk, is niet altijd de meest gunstige optie, maar het fonds energietransitie, het colleges voornemens is dat op te richten. Dat te vullen met een serieus bedrag, waaruit bijvoorbeeld ook een revolverende werkwijze gemaakt zou kunnen worden, die bijvoorbeeld ziet op isolatie, bijvoorbeeld ziet op zonnepanelen zodat mensen die niet het geld klaar hebben liggen maar wel graag geld gaan verdienen, de aanschaf in de loop van de jaren kunnen terugbetalen. U kent dat en we hopen dat het eerste kwartaal van komend jaar bij u te brengen. Tot zover, voorzitter.

00:58:17

Voorzitter: Dank u wel, kunnen wij hiermee de discussie afsluiten, wou ik vragen. Maar mevrouw De Wrede, wilt dan de vraag beantwoord zien.

transcript

00:58:26

Mevrouw de Wrede: Dat klopt. Wel bedankt voor de vragen die wel beantwoord zijn, maar wij wilden graag nog wat uitgewerktere, beter vastgelegde regels hebben over daal. God, wat was- Sorry!

00:58:48

Voorzitter: Dat ging, als ik me goed herinner, over de ecologie.

00:58:51

Mevrouw de Wrede: Ja, over de ecologie.

00:58:52

Voorzitter: Even over ter toevoegen. Ja, ik weet alles uit mijn hoofd, mevrouw De Wrede.

00:58:55

Mevrouw de Wrede: Heel goed, dan misschien kunt u het antwoord geven? Dat kan natuurlijk ook, maar in ieder geval dat het allemaal wat strakker wordt vastgelegd, en dat het niet zo vrijblijvend was. Dat was het inderdaad. Dat er geen bomen gekapt worden, ook niet voor panelen op het dak, ook geen sloten gedempt. Ja, nu ben ik er weer helemaal. Kunt u dat ook niet-vrijblijvend vastleggen? Dus dat het echt verboden is in plaats van: "Nou ja, in principe mag het niet."

00:59:30

Wethouder Broeksma: U badineert er wat over. Soms kan het amoveren van de boom op de ene plek gunstig zijn voor het geheel. Als er bijvoorbeeld een houtwal hersteld wordt hier bij Glimmen, weet je dat dat gebeurd is. Ja, waar wij zelf over die grote parken gaan, bij Meerstad-Noord hebben we dat gezien, ook bij Westpoort willen we iets vergelijkbaars doen. Er wordt juist gekeken naar de natuurlijke watergangen die er zijn. Dan kun je die gebruiken als afscheiding voor die zonnepanelen in plaats van een hek. Dus gebruik dat water, bomenkap voor zonnepanelen dat doen we niet. We zagen ook de ecologie, niet alleen moet die niet vernietigd worden, of het moet erop vooruitgaan. Dat willen we, dus als dat het nettoplaatje is dat de ecologie erop vooruitgaat, dat willen we. En juist met zonneparken is dat mogelijk, omdat bij zonneparken, daar komen geen trekkers meer, daar komen geen mensen meer in principe. Dus dat betekent dat er een bepaalde ecologie biodiversiteit kan opbloeien. Plantjes, beestjes die daarbij horen, en het voorbeeld van [onhoorbaar], u kent dat waar het op een goede manier gelukt is.

01:00:39

Voorzitter: Mevrouw De Wrede, is nog niet helemaal tevreden, maar ik ga je toch vragen of we hiermee de discussie kunnen afsluiten? En kunnen deze beide stukken dan conform naar de raad? De heer Rebergen.

01:00:55

De heer Rebergen: Voorzitter, ik overweeg een amendement over de draagvlaktoets, en een motie over het waarborgen om een clustering van zonneparken tegen te gaan.

01:01:06

Voorzitter: Mevrouw Boogaard.

01:01:09

Mevrouw Bogaard: Ja, ik ben nog even in twijfel, want ik geloof de wethouder natuurlijk

transcript

direct als hij zegt, dat er geen projecten in de benen gezet worden voordat dat hele participatie gebeuren duidelijk is. Maar ik zit toch nog wel te twijfelen of we misschien alvast toch wat randvoorwaarden mee moeten geven, over de rol van de omwonenden daarin, en dergelijke?

01:01:30

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

01:01:32

Mevrouw de Wrede: Ja, dank u wel voorzitter. Ik herinner het me nu weer helemaal. Ik had nog een inleiding over de Mikkelfhorst die eigenlijk aantoonde, dat er toch ondanks alle goede bedoelingen wel is het een en ander fout gaat op het gebied van ecologie. En daar was het een klein zonneparkje, en dat maakten ons toch wat bang voor, hoe het zal gaan bij de grotere zonneparken. En daarom willen wij die aansporingen zoals wij ze lezen, toch graag wat duidelijker vast omschreven hebben. Dus wij overwegen daartoe ook een motie.

01:02:03

Voorzitter: De heer Bosch.

01:02:04

De heer Bosch: Ja, dan heb ik nog een vraag over: kan ik de woorden van de wethouder zo interpreteren dat er een toezegging is, voordat we een jaarlijkse update krijgen, ook specifiek voor die lokale projecten, of dat wel van de grond komt?

01:02:18

Voorzitter: Als dat de motie speelde, scheelt-

01:02:19

Wethouder Broeksma: Ja, dat was de toezegging, hoor.

01:02:24

Voorzitter: Dank u wel. Dan voorziet ik dat dit als discussiestuk naar de raad gaat, dan hebben we het, als het goed is- Ja, gaat het vooral over de Zonneparken? Of gaat het ook over Zon op dak?

01:02:43

De heer Bosch: Voor mij, over Zonnepark.

01:02:47

Voorzitter: Ja, dan gaat Zon op dak conform naar de raad, en het Zonneparken ter discussie. Dan hebben we als het goed is, die discussie alleen over de amendementen en de moties. De rest is wel besproken vanavond, denk ik. Dan wens ik u verder een fijne avond, en dan sluit ik de vergadering.